

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

ATZINUMS pārbaudes lietā Nr. 2023-19-27L Rīgā

21.06.2023.

Nr. 6-6/18

[persona A]
[e-pasta adrese]

Ķekavas novada pašvaldība
novads@kekava.lv

*Zināšanai: Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrija*
pasts@varam.gov.lv

AS "Latvijas valsts meži"
lvm@lvm.lv

Par meža ceļa tīrīšanu ziemas periodā

Tiesībsargs ir izskatījis pārbaudes lietu Nr.2023-19-27L, kas ierosināta, pamatojoties uz [personas A] (turpmāk - Iesniedzējs) iesniegumu,¹ par iespējamu labas pārvaldības principa pārkāpumu Ķekavas novada pašvaldības (turpmāk - Pašvaldība, iepriekš pirms administratīvi teritoriālās reformas – Baldones novada pašvaldība) rīcībā, jo ziemas periodā ir apgrūtināta/faktiski nav iespējama pārvietošanās pa ceļiem, kas ved uz Iesniedzēja dzīvesvietu, nenotīrīta sniega dēļ.

Faktiskie apstākļi

1. Lai piekļūtu Iesniedzēja dzīvesvietai nekustamajā īpašumā ["X"], Baldones pagastā, Ķekavas novadā, kadastra numurs [1] (turpmāk – Īpašums), Iesniedzējam ir jāizmanto gan privātpersonām piederoši ceļi², gan AS "Latvijas valsts meži" (turpmāk – LVM) pārvaldībā esošie meža ceļi. Proti, ir jāšķērso ceļi, kas atrodas valstij piederošā mežā (kadastra numurs: [2], īpašnieks: Latvijas Republika Zemkopības ministrijas personā).

1.1 Meža ceļi ir būtiska valsts ceļu tīkla daļa, kuru pārvalda LVM. Šo ceļu galvenā funkcija ir nodrošināt meža apsaimniekošanu, t.sk. kokmateriālu transportu un ugunsapsardzību.

¹ 2022. gada 20. decembra iesniegums saņemts Tiesībsarga birojā 2022.gada 21.decembrī un reģistrēts ar Nr.1596.

² Skat. Baldones novada domes 29.11.2016. atbildi Nr. 1-7/1758 "Par piekļuvi nekustamajam īpašumam ["X"]".

Pārvietošanās pa meža ceļiem ir atļauta saskaņā ar Meža likuma 5.pantu, kurā noteikts, ka fiziskajām personām ir tiesības uzturēties un brīvi pārvietoties valsts un pašvaldības mežā, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi un ja tajā nav ierīkotas speciālas nozīmes plantācijas vai iežogotas meža platības dzīvnieku turēšanai nebrīvē un aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Transportlīdzekļus atļauts lietot, tikai pārvietojoties pa ceļiem un dabiskām brauktuvēm, izņemot pārvietošanos meža aizsardzības, valsts aizsardzības vai sabiedrības drošības uzdevumu veikšanai, kā arī meža apsaimniekošanas darbu veikšanai, saskaņojot ar meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju.

1.2. Savukārt, lai šķērsotu citiem privātīpašniekiem piederošajās zemes vienībās esošos ceļus, Iesniedzējam būtu jānodibina ceļa servitūti saskaņā ar Civillikumā noteikto. Atbilstoši Civillikumam spēkā ir tikai tāds ceļa servitūts, kas ir ierakstīts zemesgrāmatā³. Proti, vispārējais servitūtu regulējums ir iekļauts Civillikumā. Saskaņā ar Civillikuma 1130. pantu servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu. T.i., servitūts pēc būtības pastāv noteiktai personai vai noteiktam nekustamam īpašumam par labu. Atbilstoši Civillikuma 1231.pantam servitūtu nodibina ar likumu, ar spriedumu vai ar līgumu vai testamentu.

2. Iesniegumā norādīts, ka ceļš, pa kuru tiek nodrošināta piekļuve Īpašumam, netiek ziemas periodā uzturēts, proti, attīrīts no sniega. Iesniedzējs ir lūdzis Pašvaldībai “rast iespēju puteņu laikā iztīrīt ceļu, jo netieku uz darbu”.⁴

2.1. Saskaņā ar Civillikuma 1151.pantu ceļš ir jāuztur servitūta lietotājam. No iesnieguma un tam pievienoto dokumentu kopuma izriet, ka strīds ir par meža ceļa uzturēšanu ziemas periodā.

2.2. LVM ir paskaidrojusi, ka “LVM pārvaldīto meža ceļu galvenā funkcija ir nodrošināt meža apsaimniekošanu un ugunsapsardzību, līdz ar to ceļu uzturēšana tiek plānota atbilstoši meža apsaimniekošanas vajadzībām. Meža ceļu uzturēšanas darbu veikšanas nepieciešamība mēdz būt periodiska un var nenotikt katru gadu, līdz ar to nenodrošinot nepārtraukti kvalitatīvu pārvietošanās iespēju. Salīdzinoši regulāru ikdienas uzturēšanu, t.sk. sniega tīrīšanu, LVM veic tiem ceļiem vai ceļu posmiem (gan meža ceļiem, gan citu īpašnieku ceļiem, piemēram, valsts, pašvaldību a/c), kuri konkrētā laika posmā ir nepieciešami meža apsaimniekošanas vajadzībām. Sniega tīrīšana 21.12.2022. no LVM puses tika veikta arī meža ceļam [...] no valsts a/c V4 līdz dabiskajai brauktuvei, kas tālāk ved uz iesniegumā minēto īpašumu, daļēji atvieglējot piekļuvi īpašumam. Darbus veic sadarbības partneri, ar kuriem ir noslēgts līgums par attiecīgo darbu veikšanu. Līgumpartneri tiek atrasti publisku iepirkumu rezultātā konkrētām teritorijām. Papildus LVM ik gadu slēdz sadarbības līgumus ar [Latvijas] Valsts ceļiem un pašvaldībām par viņiem piederošo ceļu un to posmu uzturēšanu laikā, kad tie tiek izmantoti kokmateriālu transportēšanai. Nereti arī citi meža ceļi kalpo piekļuvei atsevišķām viensētām vai pat apdzīvotām vietām un dārzkopības kooperatīviem. Arvien biežāk tiek saņemti lūgumi no vietējiem iedzīvotājiem rūpēties par viņu īpašumus apkalpojošiem ceļiem. Iespēju robežās tas tiek darīts, taču LVM kā valsts kapitālsabiedrībai primāri ir nodrošināt saimnieciskās darbības sekmīgu norisi. Kā risinājumu esam piedāvājuši visām pašvaldībām slēgt līgumu ar LVM par meža ceļu uzturēšanu iedzīvotāju vajadzībām,

³ Augstākās tiesas Senāts secinājis, ka: “Faktisks lietojums (precario) nepiešķir valdošā nekustamā īpašuma īpašniekam servitūta tiesību, ja servitūts nav nodibināts Civillikuma 1231.panta kārtībā. Apstākļi, kuru tiesiskais regulējums dots Civillikuma 894. pantā, paši par sevi nerada servitūta tiesību. Faktiskais lietojums (precario) var kalpot kā apstākļi, kas apliecina nepieciešamību nodibināt servitūtu, lai valdošajam nekustamam īpašumam tiktu dots labums Civillikuma 1146. panta izpratnē. Servitūtu nevar atzīt par nodibinātu uz ieilguma pamata (Vietējo likumu kopojuma 1261. pants, J. Rozenfelds, Lietu tiesības, 2000. gads, 169. lpp.)”

⁴ [Personas A] 2022.gada 12.decembra iesniegums, reģistrēts Ķekavas novada pašvaldībā 13.12.2022. ar Nr. 1-6.1/22/7356.

līdzīgi kā LVM to dara, izmantojot valsts un pašvaldību ceļus. Tomēr atšķirībā no daudzām citām pašvaldībām, ar Ķekavas novada pašvaldību (līdz administratīvi teritoriālajai reformai – Baldones) jau vairākus gadus nesekmīgi mēģinām noslēgt šādu līgumu par tiem ceļiem, kuri papildus meža apsaimniekošanai nodrošina arī sociālo funkciju – piekļuvi iedzīvotāju īpašumiem vai tūrisma objektiem. Nosūtot sadarbības līguma projektu, pašvaldībām dodam iespēju papildināt sarakstu vai arī dzēst atsevišķus ceļus no saraksta pēc saviem ieskatiem vai apsvērumiem.

Uzskatām, ka sociālo funkciju nodrošināšana iedzīvotājiem ir Pašvaldības kompetence un ceļu uzturēšanas specifika meža apsaimniekošanas vajadzībām var būtiski atšķirties no sociālo vajadzību nodrošināšanas specifikas, piemēram, ceļu attīrīšanas no sniega operativitāte, kvalitāte u.c.”⁵

Ievērojot, ka šāda situācija, kad meža ceļš kalpo piekļuvei atsevišķām viensētām vai apdzīvotām vietām, izveidojusies vēsturiski zemes reformas gaitā, LVM uzskata, ka daļai no šādiem ceļiem ir vērts apsvērt to pārvaldītāju maiņu.⁶

2.3. No iesniegumam pievieno dokumentu kopuma izriet, ka LVM ir vairākkārtīgi izteikusi priekšlikumu Pašvaldībai un nosūtījusi konkrētā sadarbības līguma projektu.

3. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir aicinājusi Pašvaldību izvērtēt iespēju noslēgt sadarbības līgumu ar LVM par minētā ceļa uzturēšanu, lai nodrošinātu arī to Pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju tiesisko interešu ievērošanu, kuriem šis ceļš nodrošina vienīgo fizisko piekļuvi Pašvaldības un valsts sniegtajiem pakalpojumiem.⁷

4. Satiksmes ministrija uzskata, ka Pašvaldībai, plānojot teritorijas attīstību un pieņemot ar to saistītos dokumentus, tostarp nosakot zemes izmantošanu un atļaujot apbūvi, būtu jāņem vērā, vai attiecīgajam īpašumam tiks nodrošināta piekļuve. Gadījumos, kuros īpašumiem piekļuve ir nodrošināta pa valstij piederošiem meža ceļiem, jautājums būtu risināms starp pašvaldību un meža ceļu pārvaldītāju, piemēram, slēdzot līgumu vai attiecīgos meža ceļa posmus pārņemot pašvaldības īpašumā.⁸

5. Zemkopības ministrija norādīja, ka “ka LVM, plānojot meža ceļu tīkla attīstību, pievērš uzmanību ceļiem, kas savieno apdzīvotu vietu ar valsts nozīmes vai pašvaldības autoceļu, kuru izmanto iedzīvotāji ikdienas vajadzībām. Tā kā LVM ceļu uzturēšanas specifika meža apsaimniekošanai būtiski atšķiras no sociālo vajadzību nodrošināšanas un, ņemot vērā, ka primāri meža infrastruktūras objektu mērķis ir nodrošināt meža apsaimniekošanu, aizsardzību vai rekreāciju, Zemkopības ministrija pievienojas LVM piedāvātajam risinājumam, proti, – attiecīgajai pašvaldībai būtu nepieciešams iesaistīties, slēdzot līgumu ar LVM par meža ceļu uzturēšanu iedzīvotāju vajadzībām.”⁹

⁵ AS “Latvijas valsts meži” 2023.gada 4.janvāra atbilde Nr. 4.1-2_0032_101_23_10 “Par meža ceļu tīrīšanu ziemā un meža ceļu uzturēšanu iedzīvotāju vajadzībām”.

⁶ AS “Latvijas valsts meži” 2021.gada 9.novembra atbilde Nr. 4.1-2_0850_230_21_312 “Par meža ceļu uzturēšanu iedzīvotāju vajadzībām Ķekavas novadā”.

⁷ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 10.06.2019. vēstule Nr.1-17/5570 “Par ceļa uzturēšanu”.

⁸ Satiksmes ministrijas 2023.gada 9.marta atbilde Nr. 04.1-02/677 “Par Latvijas Republikas Tiesībsarga vēstuli par meža ceļu uzturēšanu”.

⁹ Zemkopības ministrijas 2023.gada 3.marta atbilde Nr.3.4-11e/474/2023 “Par meža ceļu tīrīšanu ziemā”.

6. Pašvaldība, atsaucoties uz Pašvaldību likuma 4.pantu,¹⁰ Zemes pārvaldības likuma 8.¹ pantu¹¹ un Ceļu satiksmes likuma regulējumu, ir norādījusi sekojošo:

“Ceļu, kuri ved uz mājām [“X”], pārvaldītājiem (īpašniekiem) pašiem ir jānodrošina Ceļu satiksmes likumā noteikto pienākumu izpilde.

[Personas A] iesniegumā izteiktais lūgums – ziemas sezonā attīrīt no sniega pievadceļu uz mājām [“X”], kopsakarā ar jautājumu par sadarbības līguma slēgšanu ar AS “Latvijas valsts meži”, 2023. gada 17. janvārī, kā informatīvs, tika skatīts Ķekavas novada domes Īpašumu komitejā. Ķekavas novada domes Īpašumu komiteja sniedza atzinumu “šāda pakalpojuma sniegšana neietilpst pašvaldības funkcijās”.

Papildus jānorāda, ka sadarbības līguma noslēgšana ar AS “Latvijas valsts meži” par meža ceļu uzturēšanu uzliks papildus slogu pašvaldībai, proti, būs nepieciešami papildus resursi (gan finansiāli, gan tehniski) līguma izpildei, jo piekļuve pie [personas A] norādītā īpašuma nav vienīgais AS “Latvijas valsts meži” ceļš, kas atrodas Ķekavas novada pašvaldībā un nodrošina piekļuvi pie kāda nekustamā īpašuma. Šobrīd Ķekavas novada pašvaldības budžetā nav plānots palielināt izdevumu ceļu uzturēšanai, lai papildus uzturētu AS “Latvijas valsts meži” ceļus, līdz ar to netiek plānots slēgt sadarbības līgumu.

Izvērtējot visus tiesiskos un faktiskos apstākļus, pašvaldība paskaidro, ka tai šobrīd nav tiesiska pamata uzturēt ceļus, kas ved uz mājām [“X”]. Par šo ceļu uzturēšanu ir jārūpējas ceļu īpašniekiem, pārvaldītājiem vai ceļu lietotājiem, savukārt, sadarbības līguma noslēgšana ar AS “Latvijas valsts meži” uzliks nesamērīgu lielu slogu pašvaldībai.”¹²

Tiesībsarga vērtējums

Latvijas Republikas Saeima ilgtermiņa konceptuālajā dokumentā “Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā” ir noteikusi, ka “Koncentrējot cilvēku nozīmīgākās vēlmes, par izaugsmes mērķi noteikta cilvēka dzīves kvalitātes paaugstināšana šā vārda plašā nozīmē - augstāks labklājības līmenis, drošība sev un saviem tuvākajiem, labāka nākotne saviem bērniem un mazbērniem. Lai arī intereses un vērtību prioritātes, priekšstatī par labu un laimīgu dzīvi cilvēkiem ir atšķirīgi, subjektīvi un dziļi personiski, turklāt tie mainās arī viņu dzīves laikā, kopumā ikvienam viņa nozīmīgākās vēlmes koncentrējas tieksmē pēc cilvēkam vitāli nozīmīgiem faktoriem - labklājības, drošības, ilgtspējas.”¹³

Labklājības, drošības un ilgtspējas nodrošināšanai cilvēkam ir jāgarantē samērīga tiesību uz īpašumu, mājokli, tiesību uz darbu un citu tiesību īstenošana. Šīs cilvēka pamattiesības ir mūsu valsts vērtības, kas nostiprinātas Latvijas Republikas Satversmē un kuru nodrošināšanu garantē valsts.

Šo tiesību realizācijā ir nozīmīgi, lai cilvēks nebūtu izolēts no sabiedrības laikapstākļu dēļ.

Tiesības piekļūt sev piederošam nekustamajam īpašumam ir būtiskas cilvēka pamattiesības - tiesību uz īpašumu - sastāvdaļa. Taču tās nav absolūtas. Ikvienām cilvēka pamattiesībām jābūt samērīgām ar citu cilvēku pamattiesībām. Vienlaikus valstī jābūt izveidotiem mehānismiem šo tiesību aizsardzībai un nodrošināšanai.

¹⁰ Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 3.punktu pašvaldības autonomā funkcija ir gādāt par pašvaldības īpašumā esošo ceļu būvniecību, uzturēšanu un pārvaldību.

¹¹ Zemes pārvaldības likuma 8.¹ panta ceturtā daļa: Pašvaldība saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā piedalās pašvaldības nozīmes ceļa vai ielas būvniecībā un uzturēšanā. Pašvaldības saistošajos noteikumos paredz kārtību, kādā pašvaldība sedz izmaksas par pašvaldības nozīmes ceļa vai ielas būvniecību un uzturēšanu.

¹² Ķekavas novada pašvaldības 2023.gada 25.janvāra atbilde Nr. 1-7.1/23/298 “Par sadarbības līgumu ar AS “Latvijas valsts meži” par meža ceļu uzturēšanu iedzīvotāju vajadzībām”.

¹³ Saeimas 2005.gada 26.oktobra ilgtermiņa konceptuālais dokuments “Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”.

Lai nodrošinātu cilvēka pamattiesības, ievērojot subsidiaritātes principu, valsts ir izveidojusi pašvaldības. Proti, Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1.pants ietver arī pašvaldības principu.¹⁴

Pašvaldības ir radītas cilvēkiem un pašvaldībām ir pienākums rūpēties par cilvēku vajadzību nodrošināšanu, ja cilvēks pats to nevar izdarīt.

Saskaņā ar Eiropas Vietējo pašvaldību hartas¹⁵ (turpmāk - Harta) 3.panta pirmo daļu vietējā pašvaldība nozīmē vietējās varas tiesības un spēju likumā noteiktajās robežās regulēt un vadīt nozīmīgu valsts lietu daļu uz savu atbildību un vietējo iedzīvotāju interesēs. Vietējās varas darbība uz savu atbildību un vietējo iedzīvotāju interesēs iezīmē vietējo pašvaldību atbildību pozitīvā nozīmē, tas ir – vietējās varās ievēlētie pārstāvji likumīgā kārtā īsteno tiem vietējās sabiedrības piešķirtās un likumā noteiktās pilnvaras un kompetences konkrētās teritorijas pārvaldīšanā un vietējās sabiedrības, kā arī valsts kopumā iedzīvotāju interesēs. Harta nostiprina pašvaldību autonomijas principu, tomēr pašvaldību autonomija nevar būt absolūta, jo to ierobežo likumi.

Hartas preambulā norādīts, ka pašvaldības, kurām uzlikta pienācīga atbildība, var nodrošināt pārvaldību, kas ir gan efektīva, gan arī pietuvināta iedzīvotājiem.¹⁶

Varas subjekts (tas, kam pieder vara pašvaldībā) ir teritorijas iedzīvotāju kopums, ko dēvē arī par teritoriālo kopienu. Pašvaldība nozīmē teritoriālās kopienas tiesības un spēju patstāvīgi pārvaldīt savas teritorijas iedzīvotājiem nozīmīgus jautājumus. Šīs tiesības var ierobežot vienīgi Satversme vai likums. Teritoriālās kopienas politiku nosaka vēlētajī, izvēloties savus priekšstāvjus jeb deputātus. Daļu no lēmumiem deputāti veic pašvaldības vārdā, otru daļu – valsts vārdā. Pašvaldības būtība saistās ar pirmā veida lēmumiem un to izpildi, jo šo lēmumu leģitimitāti nosaka pašvaldības domes (padomes) vēlēšanas. Otrā veida lēmumus pašvaldība pieņem un īsteno kā valsts palīgs (pārstāvis, aģents). Tas tiek darīts, lai samazinātu valsts izdevumus un sagādātu teritorijas iedzīvotājiem lielākas ērtības.

Tiesībsargs jau iepriekš ir norādījis, ka vietējās intereses tiek īstenotas nevis tās pretnostatot sabiedrības interesēm, bet izdarot lietderības apsvērumus rīcības brīvības ietvaros.

Zemes pārvaldības likuma 8.¹ panta pirmajā daļā sniegta pašvaldības nozīmes ceļa definīcija, ka pašvaldības nozīmes ceļš vai iela ir privātā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojums nekustamajam īpašumam, kas noteikts sabiedrības interesēs, lai nodrošinātu vienotu ceļu un ielu tīklu pašvaldībā un sabiedrības iespējas un tiesības ikvienam to izmantot.

Attiecībā uz piekļuvei Īpašumiem izmantojamiem ceļiem, kas atrodas privātajos īpašumos, Pašvaldība var lemt saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma 8.¹ panta otro daļu par pašvaldības nozīmes statusa piešķiršanu attiecīgajiem ceļiem, lai nodrošinātu vienotu ceļu un ielu tīklu pašvaldībā un sabiedrības iespējas un tiesības ikvienam tos izmantot.

Atbilstoši Zemes pārvaldības likuma 8.¹ panta ceturtajai daļai pašvaldībai noteikts pienākums saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā piedalīties pašvaldības nozīmes ceļa uzturēšanā.

Ievērojot Zemes pārvaldības likuma 8.¹ panta regulējumu, Latvijas valstij piederošam meža ceļam nav nosakāms pašvaldības nozīmes ceļa statuss.

¹⁴ Sk. Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2009.gada 30.oktobra spriedumu lietā Nr.2009-04-06

¹⁵ 1996.gada 22.februārī Saeima pieņēma likumu „Par 1985.gada 15.oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu”. Ar šo likumu Latvija sākotnēji pievienojās 26 no 30 Hartas pantiem. 1999.gada 22.aprīlī Saeima pieņēma likumu „Grozījumi likumā „Par 1985.gada 15.oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu””. Ar šo likumu Latvija pievienojās vēl trijiem Eiropas vietējo pašvaldību hartas pantiem. Līdz ar to Latvija nav pievienojusies tikai Hartas 9.panta devītajai daļai, kurā paredzētas vietējo pašvaldību tiesības uz pieeju nacionālajam kapitāla tirgum.

¹⁶ Sk. Satversmes tiesas 2009.gada 20.janvāra Lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2008-08-0306 13.punktu.

Nemot vērā meža ceļa, kas nodrošina piekļuvi Īpašumam, sociālo funkciju, atzīmējams, ka atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 54.panta pirmajai daļai un 61.panta pirmajai daļai iestādes sadarbojas, lai veiktu savas funkcijas un uzdevumus, savukārt publiskas personas sadarbības līgumu slēdz, lai panāktu vismaz vienas līdzējas – publiskas personas kompetencē ietilpstoša pārvaldes uzdevuma efektīvāku veikšanu.

Valsts pārvaldes mērķus visefektīvāk iespējams sasniegt, valsts pārvaldes iestādēm sadarbojoties.¹⁷ Ar sadarbību valsts pārvaldē saprot situāciju, kad viena iestāde palīdz citai iestādei izpildīt pārvaldes uzdevumu.¹⁸

Efektivitātes princips ir neatņemama labas pārvaldības sastāvdaļa un tieši nostiprināts Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta desmitajā daļā, ka “valsts pārvaldi organizē pēc iespējas efektīvi. Valsts pārvaldes institucionālo sistēmu pastāvīgi pārbauda un, ja nepieciešams, pilnveido, izvērtējot arī funkciju apjomu, nepieciešamību un koncentrācijas pakāpi, normatīvā regulējuma apjomu un detalizāciju un apsverot deleģēšanas iespējas vai ārpalpojuma izmantošanu.”

Efektivitāte ir sadarbības galvenais princips, kas ir cieši saistīts ar pārējiem sadarbības pamatprincipiem un valsts pārvaldes principiem kopumā.¹⁹

Efektivitātes princips prasa, lai cilvēka pamattiesības tiktu īstenotas labākajā kvalitātē. Proti, tātad situācijās, kad jau vēsturiski zemes reformas laikā nekustamajiem īpašumiem nav bijusi noteikta piekļuve²⁰ un piekļuvei ir izmantojama, nevis publiska iela, bet konkrētajā gadījumā valstij piederošs publiski izmantojams meža ceļš, uz kuru nav attiecināmi ceļa uzturēšanas noteikumi²¹, taču ar to tiek sasniegtas sociālās funkcijas, Pašvaldībai ir pienākums rast iespēju noslēgt sadarbības līgumu ar LVM.

Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 25.panta pirmo, trešo un ceturto daļu, tiesībsargs rekomendē Ķekavas novada pašvaldībai slēgt ar akciju sabiedrību “Latvijas valsts meži” sadarbības līgumu par ceļa tīrīšanu ziemas periodā piekļuves Iesniedzēja Īpašumam nodrošināšanai, četrus mēnešus laikā par to informējot tiesībsargu.

Ar cieņu
tiesībsargs

Juris Jansons

¹⁷ Satversmes tiesas 2007. gada 21. decembra spriedums lietā Nr. 2007-12-03, 26. punkts.

¹⁸ Briede J., Danovskis E., Kovaļevska A. Administratīvās tiesības. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 141. lpp.

¹⁹ Tieslietu ministrijas Juridiskais departaments. “Starpresoru vienošanās projekta izstrāde. Vadlīnijas”, 2017.// https://www.tm.gov.lv/lv/metodiskie-ieteikumi/starpresoru_vien_proj_izstrade_20171.docx

²⁰ Centrālā dzīvojamo māju privatizācijas komisija, kas rīkojas saskaņā ar likumu “Par valsts un pašvaldības dzīvojamo māju privatizāciju”, nododot Īpašumu atsavināšanai 2003.gada 1.februāra Pirkuma līgumā neparedzēja Īpašumam piekļuves iespējas.

²¹ Uz valstij piederošo meža ceļu uzturēšanu nav attiecināmi Ministru kabineta 2021.gada 7.janvāra noteikumi Nr.26 “Noteikumi par valsts un pašvaldību autoceļu ikdienas uzturēšanas prasībām un to izpildes kontroli”